

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Frosta kommune

Arkivsak:

Møtedato/tid: 20.09.2018 Kl 09:00-12:00

Møtested: Kommunestyresalen

Møtedeltakere:

Frode Revhaug

Olav Galtvik

Brit-Ranveig Nielsen Hernes

Dagfinn Sørheim

Vigdis Juterud Lein

Forfall:

Andre møtende:

Paul Ivar Stenstuen

Revisjon Midt-Norge SA

Rådmann

Kopi:

Ordfører, rådmannen og revisor

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 31.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS

v/Paul Stenstuen på telefon 900 39 065, eller e-post: paul.ivar.stenstuen@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim/Steinkjer, 13.09.2018

Frode Revhaug (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær, Konsek
Trøndelag

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
34/18	Referatsaker
35/18	Orientering fra setteordfører vedrørende status mht. oppfølgingen av kommunestyrets sak 35/18
36/18	Orientering fra rådmannen vedrørende rådmannens tilbakemelding til KST vedrørende status mht. ikke gjennomførte KST vedtak
37/18	Orientering fra rådmannen vedrørende kommunens økonomi
38/18	Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor – den årlige uavhengighetserklæring
39/18	Orientering fra revisor vedr. planleggingen av regnskapsrevisjon 2018
40/18	Omdømmebygging - verdier, verdigrunnlag, etikk og habilitet - fornyet behandling
41/18	Kontrollutvalgets budsjett for 2019
42/18	Eventuelt
43/18	Godkjenning av møteprotokoll

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

20.09.2018

Saknr

34/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 18/388 - 1

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Notat til Frosta kommune om selvkost

Følgende referatsaker vil bli presentert i møte:

1. Notat til Frosta kommune om selvkost
2. Konsek dagen 10.10.18

Frosta kommune
v/rådmannen

Revisjon Midt-Norge SA
Postboks 2565
7735 Steinkjer

Besøksadresse:
Fylkets Hus
Seilmakergata 2
7735 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidt norge.no

T +47 907 30 300

Notat selvkost Frosta kommune

Selvkost

Selvkost har i flere sammenhenger vært et tema i politiske organ på Frosta, og jeg ble av sekretær i kontrollutvalget bedt om å si noe om våre kontroller på selvkostområdet. Etter orienteringen i KU den 21. juni 2018 ble det fattet følgende vedtak i sak 28/18 Referatsaker:

1. Referatsakene tas til orientering.
2. Kontrollutvalget ber revisor utarbeide et kortfattet notat vedrørende kommunens selvkostberegninger. Kontrollutvalget ber om at notatet sendes rådmannen for fremleggelse for komite utvikling.

Tilbakemelding i revisjonsnotatet for 2017

Revisjonen hadde høsten 2016 en gjennomgang av selvkostområdet i all våre medlemskommuner. Da det på Frosta hadde vært store utskiftninger av ansvarlige på området utsatte vi gjennomgangen på Frosta. Vi har nå i årsoppgjøret hatt en tilsvarende gjennomgang av selvkostområdet på Frosta. Våre kontroller på etter kalkyle selvkostområdene avløp, feiing, plan- og byggesak og kart og oppmåling viser at Frosta Kommune følger anbefalingene i H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester.

Lønn og maskinkostnader fordeles i 2017 etter en fast brøk. Fra 2018 er vi kjent med at all tid på uteavdeling blir registrert på oppdrag i et nytt timeregistreringssystem. Lønn og maskinkostnader vil etter det revisjonen er kjent med, i fra 2018 fordeles etter faktisk bruk på selvkostområdene. I Frosta sin etter kalkyle på selvkost er det tatt inn få indirekte kostnader mot det veilederen åpner for. Det beregnes kapitalkostnader på fond og investert kapital i tråd med veilederen.

Selvkostregnskap for renovasjon er pliktig noteopplysning. Frosta kommune utarbeider ikke denne noten. Revisjonen er kjent med at Innherred Renovasjon IKS hvert år utarbeider KOSTRA tall som viser selvkostregnskapet til Frosta kommune på renovasjon. Vi anbefaler at dette tas inn som note i årsregnskapet til kommunen for senere år.

Forberedelser til KU-møtet

Det ble under kommunestyret behandling av årsregnskap 2017 hevdet at uteavdelinga førte tre årsverk, 5200 timer på selvkostregnskap avløp, og at de ikke hadde tid til å bruke så mange timer på avløp.

Dette må bero på en misforståelse, da fordeling lønn for 2017 viser 0,7 årsverk av ute arbeidernes tid er ført på selvkost avløp. Det er i tillegg brukt noe vikar ca 0,44 årsverk og ca 1,1 årsverk ingeniør og kontoransatte. Sum bokført kostnad lønn art 10100 på selvkostregnskap avløp er kr 999.933,- Vikar/ekstrahjelp kr 258.467,- Sum lønnskostnader inklusive pensjon og arbeidsgiveravgift i selvkostregnskap avløp er kr. 1.675.839,-

Vi har fått rapport fra DVPro 1. kvartal 2018 der ute arbeiderne har skannet seg inn på alle oppdrag og registrert timebruk på både mannskap og maskiner. Andel mannskapstimer på avløp er her ca 12,2% mot 11,3% i fast fordeling i 2017. Det kan være litt tidlig å konkludere etter et kvartal, men er en indikasjon på at tidligere fordeling ikke har vært vesentlig feil.

Oppsummering

Det er på Frosta ikke vedtatt full selvkost på avløp. Det er vedtatt en kommunal andel på kr 340.000,- som ikke belastes abonnentene. Kommunen har også anledning til å beregne flere indirekte kostnader i tråd med veileder.

Vårt totalinntrykk er at Frosta kommune i det vesentlige behandler selvkostområdene i tråd med veilederen.

Håper dette notatet svare på noen spørsmål rundt selvkostområdet.

Steinkjer 7. august 2018

Knut Tanem
registrert revisor
oppdragsansvarlig

Orientering fra setteordfører vedrørende status mht. oppfølgingen av kommunestyrets sak 35/18

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Frosta kommune	20.09.2018	35/18
Saksbehandler	Paul Ivar Stenstuen	
Arkivkode	FE - 033	
Arkivsaknr	18/5 - 15	

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Saksutredning

Kommunestyret behandlet "Henvendelser til kontrollutvalget" i møte den 29.05.18, sak 35/18.

Boje Reitan ble valgt som setteordfører. Frode Olsen ble valgt som settevaraordfører.

Kommunestyret fattet slik vedtak i saken:

1. *"Kommunestyret ber setteordførere og settevaraordfører følge opp henvendelsene til Kontrollutvalget.*
2. *Kommunestyret ber om at alle relevante opplysninger fra de involverte parter blir innhentet mht til den videre oppfølging."*

Kommunestyret behandlet "Oppfølging av henvendelser til kontrollutvalget" i møte den 12.06.18, sak 36/18. Kommunestyret fattet slikt vedtak i saken:

1. *"Oppfølging av henvendelser til Kontrollutvalget taes til orientering.*
2. *Det leies inn ekstern kompetanse til hjelp med å behandle henvendelsene.*
3. *Valg av ny setteordfører: Frode Revhaug."*

Kontrollutvalget har anmodet setteordfører om en orientering vedrørende status mht. oppfølgingen av saken. Orienteringen vil bli gitt i møtet.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Både ordfører, varaordfører og rådmannen ble funnet inhabile til å være med å behandle denne saken i kommunestyret. Dette er en ekstraordinær situasjon.

Iht. kommunelovens §77 nr. 2 er ordfører er ikke valgbar til kontrollutvalget. Selv om Frode Revhaug er valgt til setteordfører, er dette avgrenset til oppfølging av en sak kontrollutvalget har oversendt til kommunestyret og for et avgrenset tidsrom.

Setteordfører er ikke nevnt i bestemmelsen, og det synes for vidttrekkende å anse Frode Revhaug som ikke valgbar på generelt grunnlag. Særlig med henblikk på den ekstraordinære situasjonen i kommunen.

Derimot vil trolig inhabilitetsreglen i kommunelovens §40 nr. 3 kunne komme til anvendelse. Reelle hensyn taler også for en slik løsning. Folkevalgte skal ikke selv delta i behandlingen i kontrollutvalget når det gjelder sak en selv har ansvar for.

Kontrollutvalget må selv ta stilling til hvorvidt Frode Revhaug er inhabil ved behandling av saken i kontrollutvalget.

Orientering fra rådmannen vedrørende rådmannens tilbakemelding til KST vedrørende status mht. ikke gjennomførte KST vedtak

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

20.09.2018

Saknr

36/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 18/5 - 14

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget behandlet "Orientering fra rådmannen vedrørende rådmannens tilbakerapportering til kommunestyret mht. status for kommunestyrets vedtak" i møte den 26.04.18, sak 13/18. Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i saken:

1. *"Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til foreløpig orientering.*
2. *Saken settes opp igjen i junimøtet."*

Saken legges med dette frem for behandling.

Saksutredning

I kontrollutvalgets møteplan for 2018 er det satt av tid til en orientering fra rådmannen vedrørende rådmannens tilbakerapportering til kommunestyret mht. status for kommunestyrets vedtak.

Rådmannen vil som anmodet gi en orientering i møtet.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Orienteringer fra rådmannen etter en på forhånd fastsatt plan gir rådmannen muligheter til å legge opp sin tid og til å forberede seg. Samtidig er det også lagt opp til at bredden i kommunens virksomhet blir dekket. Dette gir kontrollutvalget gode muligheter til å holde seg orientert om de viktigste sidene ved kommunens virksomhet.

Orientering fra rådmannen vedrørende kommunens økonomi

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

20.09.2018

Saknr

37/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 18/5 - 13

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Ikke trykte vedlegg

Kontrollutvalgets årshjul/årsplan for 2018

Saksutredning

Kontrollutvalget har satt av tid til en orientering fra rådmannen vedrørende kommunens økonomi. Kontrollutvalget ønsker også informasjon om hvorvidt kapasitet er i overensstemmelse med behovet på de enkelte områder.

Orienteringen vil bli gitt i møtet.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor – den årlige uavhengighetserklæring

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

20.09.2018

Saknr

38/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 216

Arkivsaknr 18/389 - 1

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar regnskapsrevisors vurdering av egen uavhengighet til orientering, og har ingen merknader.

Vedlegg

Uavhengighetserklæring

Ikke trykte vedlegg

1. Kommuneloven kap 12
2. Forskrift om kontrollutvalg
3. Forskrift om revisjon

Saksopplysninger

Enhver som foretar revisjon for kommune eller fylkeskommune skal fortløpende vurdere egen uavhengighet. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder både ved regnskapsrevisjon og ved forvaltningsrevisjon.

Den oppdragsansvarlige revisor skal avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget jf. revisjonsforskriftens § 15, se vedlegg. Ytterligere krav til oppdragsansvarlig revisor er kravet tilandel, jf. revisjonsforskriftens § 12. Oppdragsansvarlig revisor må ha ført en hederligandel, være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller samt være myndig.

Vurdering

Vandelsattest ble lagt fram i forbindelse med skifte av oppdragsansvarlig revisor. På det nåværende tidspunkt vurderes det ikke som nødvendig å be revisor om en fornyet vandelsattest.

Kontrollutvalget kan ta oppdragsansvarlig regnskapsrevisors vurdering av egen uavhengighet til orientering.

Egenvurdering av uavhengighet:

Frosta kommune

Kommuneloven § 79 og forskrift om revisjon § 13 setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er beskrevet i bestemmelsene. I tillegg setter forskrift om revisjon § 14 begrensninger. Dette dokumentet beskriver revisors egenvurdering og skal ivareta krav i forskrift om revisjon § 15.

Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem i styrende organer i noen virksomhet som Frosta kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har en slik tilknytning til Frosta kommune at dette har betydning for min uavhengighet og objektivitet i utførelsen av revisjonsoppdraget.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Undertegnede bekrefter at det ikke er ytet rådgivning eller andre tjenester overfor Frosta kommune som er av en slik art at dette kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p> <p>Før slike tjenester utføres, vurderer revisor rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom revisor konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 14, utfører revisor ikke tjenesten. Hvert enkelt tilfelle vurderes særskilt.</p> <p>Revisor vil kunne besvare spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p>
Tjenester under (fylkes)kommunens egne ledelses- og kontroll-oppgaver	Undertegnede bekrefter at det ikke ytes tjenester overfor Frosta kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Revisjon Midt-Norge SA opptre som fullmektig for Frosta kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.

Steinkjer 13. august 2018

Knut Tanem
oppdragsansvarlig revisor

Orientering fra revisor vedr. planleggingen av regnskapsrevisjon 2018

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

20.09.2018

Saknr

39/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen**Arkivkode** FE - 216**Arkivsaknr** 18/389 - 2

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Ikke trykte vedlegg

1. Forskrift om revisjon
2. Forskrift om kontrollutvalg
3. Kommuneloven

Saksopplysninger

Revisor skal i samsvar med gjeldende revisjonsstandarder utarbeide en strategi og plan for sitt revisjonsoppdrag. Revisors strategi og plan for hvordan det enkelte revisjonsoppdrag skal løses er interne vurderinger og interne dokumenter hos revisor.

Regnskapsrevisor vil presentere revisjonsstrategien for regnskapet 2018 i møtet. I forbindelse med dette vil regnskapsrevisor gi en orientering om:

- Regnskapsrevisors risiko og vesentlighetsvurdering, herunder om avveiningen mellom revisjonskostnad og risiko for uavdekkede feil i regnskapet.
- Regnskapsrevisors arbeidsmetodikk – hvordan velges områder og utvalg ut for nærmere kontroll
- Hva regnskapsrevisor vil fokusere på for regnskapet 2018 og hva vil regnskapsrevisor ikke prioritere
- Regnskapsrevisors kontroll med kommunens økonomiforvaltning – herunder kommunens etterlevelse av aktuelle lovregler og kommunale vedtak
- Regnskapsrevisors kontroll med kommunens IKT systemer
- Regnskapsrevisors tidsbruk mht. særattestasjoner mv.
- Regnskapsrevisors tidsbruk mht. rådgivning og veiledning av kommunen

Saksbehandlers vurdering

Revisjonsstrategien skal utarbeides på faglig grunnlag og vil ha sitt utgangspunkt i risiko og vesentlighetsvurderinger. Formålet med å utarbeide en revisjonsstrategi er primært å avdekke områder med risiko for feilrapportering, samt hvilke revisjonshandlinger som må gjennomføres for at revisor skal kunne avgi sin revisjonsberetning.

Omdømmebygging - verdier, verdigrunnlag, etikk og habilitet - fornyet behandling

---

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Frosta kommune	20.09.2018	40/18
Saksbehandler	Paul Ivar Stenstuen	
Arkivkode	FE - 033	
Arkivsaknr	18/270 - 23	

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vil oppfordre alle til å ta inn over seg innholdet i denne sak.

Ikke trykte vedlegg

1. Proneos rapport datert 27.04.18
2. Kontrollutvalgets sak 2/18
3. Kontrollutvalgets sak 3/18
4. <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/Verktoy/lokaldemokrativeilederen/del-a/etikk/id2424157/>
5. <http://www.ks.no/fagomrader/samfunn-og-demokrati/etikk/>
6. Etske retningslinjer for Frosta kommune
7. Kontrollutvalgets årshjul/årsplan 2018
8. Kommuneloven
9. Forvaltningsloven

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget behandlet "Omdømmebygging - verdier, verdigrunnlag, etikk og habilitet" i møte den 21.06.18. Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i saken:

"Kontrollutvalget tar saken til foreløpig orientering og ber om at den blir fremmet på nytt i neste møte."

Tilleggsopplysninger

Rapporten fra Proneo som ble lagt fram for kommunestyret i maimøte oppga bl.a. følgende forbedringspunkter som har betydning for omdømme og omdømmebygging:

- *"Det må sikres større forutsigbarhet, mer profesjonalitet og lavere saksbehandlingstid i kommunens behandling av byggesaker*
- *Kommunen må bli flinkere til å avklare forventninger – som også må kommuniserer ut*
- *Kommunens administrasjon må i større grad enn i dag skaffe seg kunnskap om kommunens planverk og å se eget fagområde vs helhetlig tenkning*
- *Det er et misforhold mellom hvordan kommunens politikere opplever egen profesjonalitet i kommunal saksbehandling kontra hvordan administrasjonen opplever politikerne. Det er viktig at dette blir ryddet opp i og det blir gjort en rolle-/forventningsavklaring på dette feltet."*

Saksutredning

Saken legges fram i lys av medieoppslagene den senere tid og henvendelsene til kontrollutvalget. Kontrollutvalget tar for øvrig alle henvendelser til kontrollutvalget på alvor, og behandler alle på en seriøs og forsvarlig måte.

Den senere tids medieoppslag og henvendelsene til kontrollutvalget gir imidlertid grunnlag for nærmere ettertanke og refleksjon. Kontrollutvalget har hatt dette temaet som sak tidligere i år, men en finner allikevel grunnlag for å legge fram sak vedrørende omdømme og omdømmebygging på nytt.

Enhver som fatter en beslutning, er med på å fatte en beslutning, utfører en handling eller arbeidsoppgave på vegne av kommunen er med på å forme den enkeltes oppfatninger, og derigjennom allmenhetens oppfatninger om kommunen. Dette gjelder enten saken gis medieoppmerksomhet eller ikke.

Omdømme bygges ved å vise gjennom ord og handling at en er tilliten verdig. Omdømme bygges gradvis "ved å legge sten på sten". Det skal imidlertid ikke mer til enn et uheldig tilfelle før tillit og omdømme kan være helt revet bort.

Kommunen skal forvalte fellesskapets ressurser på en god måte, fastsette innbyggernes rettigheter og plikter og tildele tjenester. Dette har stor betydning for den enkeltes rettssikkerhet og velferd. Lover, regler og interne rutiner regulerer hvordan kommunen forvalter sitt samfunnsansvar. Gjennom å kjenne til og følge reglene kan folkevalgte og ansatte sikre at beslutninger blir så riktige, rettferdige og gjennomtenkte som mulig, og bidra til den allmenne tilliten til kommunen.

Det handler blant annet om at innbyggerne skal kunne være trygge på at kommunen løser sine oppgaver på en måte som ivaretar sentrale forvaltningsverdier som likebehandling, personvern, habilitet, klageadgang, offentlig innsyn og åpenhet i den politiske og administrative virksomheten.

Etikk er refleksjon over verdier og normer, og begrunnelsen vi gir for våre valg. For folkevalgte og ansatte i en kommune handler etikk om systematisk refleksjon over hva som er god praksis i den kommunale virksomheten. Arbeid med etikk hjelper oss til å gjenkjenne etiske problemstillinger, og dermed muligheten til å foreta gode, velbegrunnede beslutninger.

Kommuneloven signaliserer at kommunal virksomhet skal kjennetegnes av tillit og bygge på en høy etisk standard. Å følge lovene er et etisk og moralsk krav. Samtidig går etikken utover jussen. En handling skal være lovlig, men den må også kunne begrunnes etisk og ses i sammenheng med kommunens øvrige mål og verdier.

Etisk arbeid i kommunen handler om bygging av tillit og er grunnleggende i forvaltningen av fellesskapets verdier. Tillit øker kommunens handlingsrom, både som tjenestetilbyder, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Tillit gir grunnlag for medarbeiderfellesskap, samarbeid innad i kommuneorganisasjonen og for et nødvendig samspill mellom kommune, næringsliv, frivillighet og innbyggerne. Motsatt kan påstander om kameraderi, inhabilitet eller avsløringer om korrupsjon svekke kommunens legitimitet og styringsevne.

På KS sin nettside kan en bl.a. lese:

«Hvorfor etiske retningslinjer?»

Arbeid med etiske retningslinjer åpner for diskusjoner og erfaringsutveksling før uregelmessigheter eller feilvurderinger oppstår.

Forståelsen av hva er god etisk praksis er en vesentlig del av selve kulturbyggingen i alle deler av kommunens virksomhet og blant folkevalgte. Er det åpenhet rundt situasjoner der ansatte og ledelse kommer opp i ulike etiske dilemmaer, er det lettere å unngå individuelle tolkninger av dilemmaene, det gir mindre sannsynlighet for feiltrinn.

Utarbeid retningslinjene lokalt

Etiske regler får bedre forankring og større oppmerksomhet hos de som skal anvende dem når reglene utarbeides lokalt. En velfungerende kommune synliggjør etiske dilemmaer og inkluderer folkevalgte, medarbeidere og ledere i arbeidet med å håndtere disse utfordringene. Den setter av tid til verdiarbeid og etisk refleksjon.

Felles forståelse

I et fellesskap med sammenfallende moral og der de ansatte har en felles forståelse av grunnleggende prinsipper for handling, kan det gå lang tid mellom hver gang vi tenker på etiske dilemmaer. Kommunens ansatte og folkevalgte er enige om det meste og forstår hvorfor de andre prioriterer og velger som de gjør. Det er først når det oppstår uenighet, eller når vi utfordres ved at noen for eksempel stiller spørsmål ved det som gjøres, at vi blir klar over de etiske utfordringene igjen. Da må vi begynne å tenke igjennom prinsippene vi bygger på, og hvilke holdninger som ligger til grunn.

Alle må med

For å få til en konstruktiv prosess i kommunens arbeid med etikk må vi rette fokus mot egen praksis, hva vi skal stå for, og hvordan vi sammen kan forebygge holdninger og handlinger som vi ikke ønsker. Ikke minst må medarbeiderne (eller de ansatte/folkevalgte) stimuleres til - og være villige til å ta ny erkjennelse inn over seg.

En vellykket prosess forutsetter at alle i virksomheten deltar og får komme med egne bidrag. Alles mening må telle like mye. Prosessen må legges opp på en slik måte at den preges av åpenhet og trygghet, og at den stimulerer til ærlighet og respekt.»

Våre verdier og etisk refleksjonsevne må ligge i ryggmargen i hele organisasjonen og må være et sentralt kjennetegn ved organisasjonskulturen i kommunen. Inn i kjernen er det lederens oppgave å fastsette "hvordan vi gjør vi det hos oss". Det mest effektive virkemiddel mht. dette, vil være å vise hva og hvordan gjennom egne ord og handlinger. Ledelse blir på denne måten å gå foran som et godt eksempel. Det er derfor viktig å være oppmerksom på at ledelse og det kulturelle påtrykket må komme fra det øverste organ. Derfra må det føres videre nedover i organisasjonen.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

KS sin tilnærming til utviklingsprosessen tar inn over seg betydningen av å etablere eierskap til verdigrunnlag og etiske retningslinjer på hos alle på alle nivåer.

Selv om KS etikktvalg tydelig har fastslått at de etiske retningslinjer også bør omfatte de folkevalgte, fokuserer de fremtrukne eksempler på ansatte situasjoner. De etiske valg en står overfor vil imidlertid være nokså identiske - enten en er ansatt eller en er folkevalgt.

Det er hver og en sitt ansvar at all saksbehandling og at alle prosesser i kommunen tilfredsstillende alle rettslige og faglige krav. Dette gjelder både på administrativt nivå og på politisk nivå. Det er også hver og en sitt ansvar at alle som blir berørt blir møtt med åpenhet og respekt, og at disse så langt mulig blir gitt mulighet for medbestemmelse.

En vil imidlertid i tillegg understreke betydningen av ledelsens rolle som forbilde og kulturell trendsetter.

Saken legges med dette frem for diskusjon og ettertanke i møtet.

Kontrollutvalgets budsjett for 2019

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

20.09.2018

Saknr

41/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen**Arkivkode** FE - 033, TI - &17**Arkivsaknr** 18/60 - 8

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

1. Kontrollutvalget slutter seg til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2019 for kontrollutvalget - med en total ramme på kr. 739 800.

Budsjettforslaget tar ikke høyde for et eventuelt ekstraordinært ressursbehov i kontrollsammenheng.

2. Forslaget oversendes rådmannen for videre behandling i samsvar med § 18 i forskrift om kontrollutvalg.

Ikke trykte vedlegg

1. Budsjettvedtak for 2019 i representantskapet for KonSek Trøndelag IKS
2. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner
3. Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner
4. Veileder for rapportering om ressursbruk og tjenesteproduksjon i kommuner og fylkeskommuner.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal årlig utarbeide forslag til budsjett på bakgrunn av ressursbehovet knyttet til kontroll- og tilsynsarbeidet overfor kommunestyret. En viser her til forskriftens § 18 som regulerer saksbehandling og saksgang for budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet:

"Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettamme for kontroll og tilsynsarbeidet skal følge formannskapets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget."

Utvalgets ansvar i første rekke et påseeransvar, og utvalgets oppgaver er i det alt vesentlige lovregulert. Utvalgets ansvarsområde kan deles inn i tre områder, kjøp av revisjonstjenester, kjøp av sekretariatstjenester samt kontrollutvalgets egne aktiviteter. De vesentligste budsjettpostene er således kjøp av henholdsvis revisjons- og sekretariatstjenester.

Budsjett for 2019 og økonomiplan for KonSek Trøndelag IKS, herunder honorarer, ble vedtatt på selskapets representantskapsmøte i 2018. Selskapets styrende organer skal imidlertid behandle forslag til ny modell for kostnadsfordeling. Ny kostnadsfordelingsmodell vil således kunne bli gjort gjeldende fra og med fra 2020.

Revisjon Midt-Norge SA vil behandle revisjonshonorarer på sitt representantskapsmøte i oktober. En legger derfor til grunn tidligere års revisjonshonorar i budsjettet for 2019. Ut fra de signaler en så langt har fått forventes det ikke store avvik fra dette.

De øvrige kostnader er godtgjørelser mv. for kontrollutvalgets medlemmer og andre kostnader i forbindelse med møteavvikling. I tillegg er det tatt høyde for at kontrollutvalgets medlemmer skal kunne holde seg faglig oppdatert. Satsene for godtgjøring til folkevalgte mv. fastsettes av kommunestyret.

På bakgrunn av dette har en satt opp følgende forslag til budsjettramme og økonomiplan for perioden 2019-2022:

Budsjett og økonomiplan	Forslag	Anslag	Anslag	Anslag
2019-2022	2019	2020	2021	2022
Kontrollutvalget: Utgifter ifm møteavvikling, faglig oppdatering mv.	102 800	102 800	102 800	102 800
Kjøp av sekretariatstjenester	186 000	191 000	197 000	203 000
Kjøp av revisjonstjenester	451 000	451 000	451 000	451 000
Total ramme kontrollutvalget	739 800	744 800	750 800	756 800

Det legges opp til at kontrollutvalget selv fordeler tildelt ramme - etter at total ramme for kontroll og tilsynsarbeidet er blitt fastsatt av kommunestyret. I forslaget til total ramme er det ikke lagt opp til endringer i det samlede aktivitetsnivå. Alle kostnader mht. kontroll og tilsyn skal for øvrig føres på funksjon 110.

Vurdering

Kontrollutvalget har et vidt arbeidsfelt og er kun underordnet kommunestyret.

Kontrollutvalgets tilsyn er ikke avgrenset til økonomiske forhold. Kontrollutvalget skal også påse at saksforberedelse og beslutningsprosess, både i administrasjonen og i de øvrige politiske organer, fungerer på en måte som garanterer oppfyllelse av alle faglige krav og ivaretar grunnleggende rettsikkerhetshensyn overfor kommunens innbyggere og andre som måtte bli berørt av vedtakene.

Kontrollutvalgets ansvar er i første rekke et påseeransvar, og utvalgets rolle vil først og fremst være bestiller rollen. En viktig del av dette ansvaret vil være å påse at bestillingene til revisor tilfredsstiller kommunens behov til enhver tid.

Kontrollutvalget har over tid hatt en spesiell oppmerksomhet rettet mot kommunens internkontroll. I forslaget til budsjett og økonomiplan blir det forutsatt at fortsatt fokus på kommunens internkontroll kan løses innenfor den foreslåtte ramme.

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

20.09.2018

Saknr

42/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen**Arkivkode** FE - 033, TI - &17**Arkivsaknr** 18/388 - 2

Saksutredning

Det fattes ikke vedtak under eventuelt. Dersom utvalget ønsker å fatte et vedtak vedrørende et tema/sak som tas opp i møte, må egen sak om dette settes på saklisten.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

20.09.2018

Saknr

43/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 18/388 - 3

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Protokollen fra dagens møte godkjennes.

Saksutredning

Protokollen fra møtet vil bli opplest for godkjenning i møtet.